

Nápadem roku 2019 se v soutěži umělé inteligence AI Awards stal Digitální filosof, projekt studentů a vyučující ze Studií nových médií FF UK

Web s „digitálními filozofy“ vznikl jako alternativní verze vyučování současné filozofie. Studenti z textů vybraných myslitelů složili korpusy, které použili pro natrénování neuronové sítě specializované na pochopení a generování textu. „Popovídat“ si s virtuálními osobnostmi jako Michel Foucault nebo Václav Havel mohou i zájemci z řad veřejnosti.

Projekt vznikl během podzimu 2019 v rámci předmětu *Současná filozofie* vyučovaného na Filozofické fakultě UK, a to ve spolupráci vyučující na Studiích nových médií Mgr. Dity Malečkové, Ph.D., CEO společnosti Alpha Industries Mgr. Jana Tyla a studentů FF UK. „*Vyučovala jsem současnou filozofii pro studenty nových médií deset let a každý rok vymýšlela nové způsoby jak ukázat, že nejde o nějakou zkamenělinu, o níž se musí učit jen z úcty k tradicím,*“ vysvětluje počátky projektu dr. Malečková.

„*V posledních letech mě velmi zaujal vývoj neuronových sítí, a když jsme se přes facebookovou stránku o umělé inteligenci našli s Janem Tylem z firmy Alpha Industries, vymysleli jsme společně projekt Digitálního filosofa. Původně jsme chtěli studenty hravou formou přivést k čtení filozofických textů, protože si nešlo nevšimnout, že v posledních letech schopnost soustředit se na takový typ textu rychle slábne,*“ pokračuje Dita Malečková. Účastníci kurzu v rámci předmětu studovali

především vztah myšlení k médiím a technologii, ilustrovali filozofické teze a strategie, příklady z popkultury, zkoumali sémiotiku v praxi, mapovali vztah poznání, moci a superhrdinů, probírali třeba téma vědomí a simulací.

Přednášky byly organizované částečně jako výklad o relevantních teoriích, myšlenkových směrech i technických parametrech a možnostech, a částečně jako workshop, během kterého studenti vytvořili datasety a použili hluboké neuronové sítě (GPT-2) k simulaci vybraných osobností filozofů a teoretiků jako Gilles Deleuze, Hannah Arendtová, Michel Foucault a Václav Havel.

Projekt je typickým výstupem oboru Studia nových médií, jehož záměrem je propojování teoretického myšlení a technologií a zároveň kritický přístup k technologiím budoucnosti, jejichž emblematickým příkladem je v současnosti právě umělá inteligence. *„Interdisciplinarita, interaktivita a inovace jsou zde samozřejmostí. Nesamozřejmostí a nejpřekvapivějším momentem byla rychlost, s níž jsme si k virtuálním osobnostem vytvořili vztah. Skutečně přišly chvíle, kdy jsme si říkali, že to, co děláme, je vlastně plně v logice vývoje poznání. Nastaly také okamžiky, kdy nás simulované osobnosti překvapily tím, jak živě a zajímavě působily,“* doplňuje dr. Malečková.

V letním semestru 2019/2020 vede dr. Malečková spolu s Janem Tylem a týmem IT specialistů další projekt s názvem Digitální spisovatel. Výzkumná skupina se tentokrát více soustředí na architekturu algoritmů, které používá na generování literárních textů: tvoří tak unikátní způsob, v němž učí neuronovou síť vystavět konzistentní příběh. Na projektu spolupracují technici, odborníci na strojové učení a audiovizuální technologie, studenti ústavu i spisovatelé.

Studenti a spolutvůrci Digitálního filosofa: Adam Cironis, Tomáš Eliaš, Karolína Foitlová, Veronika Hanáková, Jakub Jetmar, Tomáš Kovařík, Lucie Krejzlová, Anna Lamberova, Jiří Logojda, Lenka Pittnerová, Alfréd Schubert, Anežka Studničková, Štěpán Šanda, Filip Štochl, Jan Vlček.

